

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการ

“การกำหนดทิศทาง และการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ

ของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ 2561”

27 พฤศจิกายน 2560 ณ โรงแรมเดอะกรีนเนอรี รีสอร์ท เขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

โครงการพัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการเครือข่ายและ เฝ้าระวังเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพ

(Lab Network Capacity Building and AMR)

วันทนา ปวีณกิตติพร

ฝ่ายแบคทีเรียทั่วไป

แผนยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวด้านสุขภาพ ประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔

แผนยุทธศาสตร์การจัดการ
การท่องเที่ยวด้านสุขภาพประเทศไทย
พ.ศ. 2560-2564

- ครม เห็นชอบ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๙
- แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวด้านสุขภาพแห่งชาติ
  - รองนายกรัฐมนตรี พลเรือเอก ณรงค์ พิพัฒนาศัย ประธาน
  - ประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐
  - ประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เป้าประสงค์ (Goals)

ภายในปี 2564

- การป่วยจากเชื้อดื้อยาลดลง ร้อยละ 50
- ปริมาณการใช้ยาต้านจุลชีพสำหรับมนุษย์ลดลง ร้อยละ 20
- ปริมาณการใช้ยาต้านจุลชีพสำหรับสัตว์ลดลง ร้อยละ 30
- ประชาชนมีความรู้เรื่องเชื้อดื้อยาและตระหนักในการใช้ยาต้านจุลชีพอย่างเหมาะสมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20
- ระบบจัดการการดื้อยาต้านจุลชีพมีสมรรถนะตามเกณฑ์สากลไม่ต่ำกว่าระดับ 4

แผนยุทธศาสตร์การจัดการการดื้อยาต้านจุลชีพประเทศไทย พ.ศ. 2560-2564

ยุทธศาสตร์ 6 ด้าน

นำไปสู่

เป้าหมาย 5 ข้อ

บริหารและพัฒนากลไกระดับนโยบายเพื่อขับเคลื่อนงานแก้ปัญหาด้านการดื้อยาต้านจุลชีพอย่างยั่งยืน

เป็นการจับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ ส่งเสริมการวิจัย และการทำงานร่วมกับต่างประเทศ เพื่อให้การแก้ปัญหาเชื้อดื้อยาของประเทศไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

1

เฝ้าระวังการดื้อยาต้านจุลชีพภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว

เพื่อตรวจจับเชื้อดื้อยา และป้องกันการระบาดทั้งในคน สัตว์ สิ่งแวดล้อม แจ้งเตือนการระบาดได้อย่างทันก่วงที

2

ควบคุมการกระจายยาต้านจุลชีพ

สร้างและพัฒนาระบบควบคุมและติดตามการกระจายยาต้านจุลชีพแบบบูรณาการทั้งยาสำหรับมนุษย์และสัตว์ ร่วมกับมาตรการทางกฎหมาย

3

ป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในสถานพยาบาล และควบคุมการใช้ยาต้านจุลชีพอย่างเหมาะสม

เป็นการทำงานแบบบูรณาการของบุคลากรทางการแพทย์ และควบคุมการใช้ยาทั้งในสถานพยาบาล และร้านยา

4

ป้องกันและควบคุมเชื้อดื้อยาและควบคุมกำกับดูแลการใช้ยาต้านจุลชีพอย่างเหมาะสมในภาคการเกษตรและสัตว์เลี้ยง

เป็นการเฝ้าระวังและควบคุมการใช้ยาต้านจุลชีพในสัตว์เพื่อการบริโภค สัตว์เลี้ยง และพืช พร้อมสร้างองค์ความรู้ให้เกษตรกร เพื่อลดการใช้ยาในกระบวนการผลิต

5

ส่งเสริมความรู้ด้านเชื้อดื้อยาและความตระหนักด้านการใช้ยาต้านจุลชีพอย่างเหมาะสมแก่ประชาชน

สื่อสารไปยังประชาชนกลุ่มต่างๆ ให้รู้เท่าทันอันตรายจากเชื้อดื้อยา และเข้าใจว่ายาปฏิชีวนะไม่ใช่ยาแก้ทุกสม ห้ามใช้โดยพร่ำเพรื่อ

1

การป่วยจากเชื้อดื้อยาลดลงร้อยละ 50

2

การใช้ยาต้านจุลชีพสำหรับมนุษย์ ลดลงร้อยละ 20

3

การใช้ยาต้านจุลชีพสำหรับสัตว์ ลดลงร้อยละ 30

4

ประชาชนมีความรู้เรื่องเชื้อดื้อยา และตระหนักในการใช้ยาต้านจุลชีพอย่างเหมาะสมเพิ่มขึ้นร้อยละ 20

5

ประเทศไทยมีระบบจัดการการดื้อยาต้านจุลชีพที่มีสมรรถนะตามเกณฑ์สากล

ยุทธศาสตร์ที่ 1

การเฝ้าระวังการดื้อยาต้านจุลชีพภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: ระบบเฝ้าระวังเชื้อดื้อยาระดับประเทศเพื่อบ่งชี้ปัญหา กำกับ ติดตาม และ รายงานสถานการณ์ด้านระบาดวิทยาของเชื้อดื้อยาทั้งในคนและสัตว์ เพื่อการแจ้งเตือนการแพร่กระจายของเชื้อดื้อยาที่สำคัญได้อย่างทันท่วงที

1.1 พัฒนาระบบเฝ้าระวังและแจ้งเตือนเชื้อดื้อยาของประเทศแบบบูรณาการ

1.1.1 จัดตั้งศูนย์ประสานงานการเฝ้าระวังและประเมินความเสี่ยงเชื้อดื้อยาระดับประเทศภายใต้ One-Health

1.1.2 พัฒนาระบบเฝ้าระวังเชื้อดื้อยา NARST ให้ทันสมัย

1.1.3 พัฒนาระบบเฝ้าระวังแบบค้นหาผู้ป่วยติดเชื้อดื้อยา (Case finding based)

1.1.4 พัฒนาระบบเฝ้าระวังและตอบสนองการระบาดผู้ป่วยติดเชื้อดื้อยา (Case based)

1.1.5 พัฒนาระบบเฝ้าระวังและแจ้งเตือน AMR ในสัตว์

1.1.6 พัฒนาระบบเฝ้าระวังและแจ้งเตือน AMR ในสิ่งแวดล้อมและห่วงโซ่อาหาร

1.2 พัฒนาศักยภาพและเครือข่ายห้องปฏิบัติการทางจุลชีววิทยา

1.2.1 การพัฒนามาตรฐานห้องปฏิบัติการจุลชีววิทยาสำหรับห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และสาธารณสุข

1.2.2 การรับรองสมรรถนะของห้องปฏิบัติการด้านเทคนิค เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.2.3 การยกระดับเครือข่ายห้องปฏิบัติการอ้างอิงทางจุลชีววิทยาให้ได้มาตรฐานเพื่อการยอมรับในระดับชาติและนานาชาติ
การคัดเลือกและแต่งตั้งห้องปฏิบัติการอ้างอิงในระดับ Sub-national laboratory

1.3 พัฒนาศักยภาพและเครือข่ายด้านระบาดวิทยาของการดื้อยาต้านจุลชีพ

1.3.1 การกำหนดแนวปฏิบัติของการสอบสวนโรค และแจ้งรายงานการระบาด และการเสียชีวิตจากเชื้อดื้อยา

1.3.2 การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการดำเนินงานทางระบาดวิทยาของเชื้อดื้อยา

1.3.3 ประเมินระบบเฝ้าระวังเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพ

แผนยุทธศาสตร์การจัดการการดื้อยาต้านจุลชีพประเทศไทย พ.ศ. 2560-2564

ยุทธศาสตร์ 6 ด้าน

นำไปสู่

เป้าหมาย 5 ข้อ

บริหารและพัฒนากลไกระดับนโยบายเพื่อขับเคลื่อนงานแก้ปัญหาด้านการดื้อยาต้านจุลชีพอย่างยั่งยืน

เป็นการขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ ส่งเสริมการวิจัย และการทำงานร่วมกับต่างประเทศ เพื่อให้การแก้ปัญหาเชื้อดื้อยาของประเทศไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

1 เฝ้าระวังการดื้อยาต้านจุลชีพภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว
เพื่อตรวจจับเชื้อดื้อยา และป้องกันการระบาดทั้งในคน สัตว์ สิ่งแวดล้อม แจ้งเตือนการระบาดได้อย่างทันก่วงที

2 ควบคุมการกระจายยาต้านจุลชีพ
สร้างและพัฒนาระบบควบคุมและติดตามการกระจายยาต้านจุลชีพแบบบูรณาการทั้งยาสำหรับมนุษย์และสัตว์ ร่วมกันมาตรการทางกฎหมาย

3 ป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในสถานพยาบาล และควบคุมการใช้ยาต้านจุลชีพอย่างเหมาะสม
เป็นการทำงานแบบบูรณาการของบุคลากรทางการแพทย์ และควบคุมการใช้ยาทั้งในสถานพยาบาล และร้านยา

4 ป้องกันและควบคุมเชื้อดื้อยาและควบคุมกำกับดูแลการใช้ยาต้านจุลชีพอย่างเหมาะสมในภาคการเกษตรและสัตว์เลี้ยง
เป็นการเฝ้าระวังและควบคุมการใช้ยาต้านจุลชีพในสัตว์เพื่อการบริโภค สัตว์เลี้ยง และพืช พร้อมสร้างองค์ความรู้ให้เกษตรกร เพื่อลดการใช้ยาในกระบวนการผลิต

5 ส่งเสริมความรู้ด้านเชื้อดื้อยาและความตระหนักด้านการใช้ยาต้านจุลชีพอย่างเหมาะสมแก่ประชาชน
สื่อสารไปยังประชาชนกลุ่มต่างๆ ให้รู้เท่าทันอันตรายจากเชื้อดื้อยา และเข้าใจว่ายาปฏิชีวนะไม่ใช่ยาแก้ทุกสิ่ง ห้ามใช้อย่างพร่ำเพรื่อ

1 การป่วยจากเชื้อดื้อยาลดลงร้อยละ 50

2 การใช้ยาต้านจุลชีพสำหรับมนุษย์ลดลงร้อยละ 20

3 การใช้ยาต้านจุลชีพสำหรับสัตว์ลดลงร้อยละ 30

4 ประชาชนมีความรู้เรื่องเชื้อดื้อยา และตระหนักในการใช้ยาต้านจุลชีพอย่างเหมาะสมเพิ่มขึ้นร้อยละ 20

5 ประเทศไทยมีระบบจัดการการดื้อยาต้านจุลชีพที่มีสมรรถนะตามเกณฑ์สากล

Performance Agreement ปี 2561

6 กิจกรรม เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Antibiotic stewardship

1. คณะกรรมการ AMR
  2. จัดทำรายงานติดตามปริมาณและค่าใช้จ่ายของยาต้านจุลชีพชนิดออกฤทธิ์กว้างที่สำคัญ คือ กลุ่มยา Carbapenems, Colistin และ กลุ่ม Betalactam/Betalactamase Inhibitor (BLBI)
  3. รายงานการติดตามเชื้อดื้อยาในกระแสเลือด 8 ชนิด
  4. อัตราการติดเชื้อในโรงพยาบาล (point prevalence survey) ปีละ 1 ครั้ง และ อัตราการติดเชื้อแทรกซ้อนหลักในโรงพยาบาล
  5. **antibiogram อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อใช้ในการวางแผนจัดการ AMR ของโรงพยาบาล และ ผลการทดสอบความไวของเชื้อดื้อยาของโรงพยาบาล เดือนละ 1 ครั้ง**
  6. มีการวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ด้าน AMR และความเชื่อมโยงของสภาพปัญหา
- กลุ่มเป้าหมาย A,S M1
  - รพ สังกัดกรม ภาคเอกชน ขอความร่วมมือ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

โครงการพัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการเครือข่ายและ เฝ้าระวังเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพ

คำรับรองปฏิบัติราชการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ปีงบประมาณ 2561

ตัวชี้วัดที่..... ความสำเร็จของการพัฒนาระบบเฝ้าระวัง
เชื้อดื้อยาต้านจุลชีพ

ผู้ดำเนินการ: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข
และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ 14 แห่ง

งบประมาณ: งบดำเนินการ 5,950,000 บาท งบบริหารจัดการ 1,050,000 บาท

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

วัตถุประสงค์

- 1 พัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการโรงพยาบาลเครือข่าย
ในการเฝ้าระวังเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพ
- 2 พัฒนามาตรฐานห้องปฏิบัติการจุลชีววิทยาทางการแพทย์
- 3 พัฒนาระบบเฝ้าระวังแบบค้นหาผู้ป่วยติดเชื้อดื้อยา
(case-finding based) ตามข้อตกลงการเข้าร่วม GLASS ของ WHO
- 4 พัฒนาการจัดทำและเผยแพร่ antibiogram
ระดับเขตบริการสุขภาพ ระดับรพ.มหาวิทยาลัย และ
ระดับประเทศ เป็นข้อมูลประกอบการเลือกใช้ยาในการรักษา

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานตามคำรับรอง

ระดับคะแนน	การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน ปีงบประมาณ 2561
1	<p>1.1 มีแผนปฏิบัติการเพื่อเฝ้าระวังเชื้อมีดื้อยาต้านจุลชีพประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561</p> <p>1.2 มีแผนพัฒนา case finding based surveillance ตามแนวทางองค์การอนามัยโลก สำหรับโรงพยาบาลที่เป็นหน่วยงานเฝ้าระวังประจำปีงบประมาณ 2561</p>

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานตามคำรับรอง

ระดับคะแนน	การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน ปีงบประมาณ 2561
2	<p>2.1 มีรายงานการซักซ้อมความเข้าใจกับ เครือข่ายศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ ในการ ดำเนินการโครงการ</p> <p>2.2 มีการจัดอบรมวิชาการให้กับบุคลากรจาก ห้องปฏิบัติการของโรงพยาบาลเครือข่ายและ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์</p>

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานตามคำรับรอง

ระดับคะแนน	การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน ปีงบประมาณ 2560
3	<p>3.1 มีข้อมูลการตรวจประเมินศักยภาพ (self assessment) ของห้องปฏิบัติการโรงพยาบาล</p> <p>3.2 มีรายงาน antibiogram ระดับเขตราย 6 เดือน (ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์) และระดับประเทศ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข)รายไตรมาส เสนอผู้บริหาร</p>

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานตามคำรับรอง

ระดับคะแนน	การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน ปีงบประมาณ 2560
4	<p>4.1 มีข้อมูลการป่วยจากเชื้อดื้อยาของ แบคทีเรียจากหน่วยงาน GLASS surveillance site ตามแนวทางของ องค์การอนามัยโลก จำนวนอย่างน้อย 3 แห่ง</p> <p>4.2 มีผลการสุ่มตรวจสอบ antibiogram ร้อยละ 30 ของโรงพยาบาลที่ส่ง antibiogram</p>

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานตามคำรับรอง

ระดับคะแนน	การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน ปีงบประมาณ 2560
5	<p>5.1 มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการปรับปรุงด้านห้องปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง เสนอต่อกระทรวงสาธารณสุข</p> <p>5.2 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เสนอร่างมาตรฐานห้องปฏิบัติการจุลชีววิทยาทางการแพทย์และสาธารณสุข และมาตรฐานความปลอดภัยทางห้องปฏิบัติการจุลชีววิทยาทางการแพทย์และสาธารณสุข ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 (ปรับปรุงจากปี 2560) ต่อกระทรวงสาธารณสุข เพื่อดำเนินการประกาศใช้</p>

แผนปฏิบัติงาน

ลำดับ	แผนการปฏิบัติ/กิจกรรม	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1	อบรมเชิงปฏิบัติการและชี้แจงรายละเอียดโครงการกับเครือข่ายศวก.			✓									
2	ประสานกับ ศวก. เพื่อให้รพ.ส่ง ข้อมูลผลการทดสอบเชื้อดื้อยา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	จัดอบรมห้องปฏิบัติการโรงพยาบาลเครือข่าย				✓								
4	ประชุมคณะกรรมการร่วมเพื่อแก้ปัญหาเชื้อดื้อยาจาก 4 กระทรวง	← จำนวน 2 ครั้ง →											

ประโยชน์

1. ได้ข้อมูลสถานการณ์การดื้อยาของประเทศทั้งในระดับเขตและภาพรวมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการควบคุมการแพร่กระจาย
2. ได้ antibogam ให้แพทย์ใช้เป็นแนวทางการเลือกใช้ยารักษา
3. ได้ระบบเฝ้าระวังที่เชื่อมโยงกับระบบเฝ้าระวังการดื้อยาระดับโลก (GLASS) เพื่อประเมินขนาดปัญหาการดื้อยาของประเทศ
4. ตรวจจับเชื้อดื้อยาอุบัติใหม่ได้ทันเหตุการณ์

ขอบคุณค่ะ

